

Abstrakt

Cíl práce: Cílem této práce bylo na základě dotazníkového šetření zjistit názory respondentů, zda kouření cigaret, elektronických cigaret a užívání zahřívajícího tabáku ovlivňuje tělesnou hmotnost, včetně pohlavních rozdílů. Sekundárním cílem bylo zjistit s jakou pravděpodobností nahrazují respondenti, kteří vapují EC či užívají zahřívající tabák kvůli variabilitě příchutí, jídlo nebo svačinu EC nebo zahřívajícím tabákem.

Metody: Anonymní on-line dotazník sestávající z 18 otázek byl v termínu od 21.4.2021 do 31.3.2021 šířen prostřednictvím sítě Facebook v zájmových skupinách Spolucestování, Kolej 17. listopadů a 1. LF UK Nutriční terapeuti a také přes diskusní fóra webů eMimino a Mamaguru. Dotazníkového šetření se mohli zúčastnit pouze jedinci, kteří kouří cigarety, vapují elektronické cigarety s nikotinem nebo užívají zahřívající tabák. Dotazník byl vyplněn 190 respondenty, přičemž pro neúplnost odpovědí nebo nesplnění vstupních kritérií bylo vyloučeno 6 respondentů. Finální soubor zahrnuje 184 respondentů.

Výsledky: Soubor 184 respondentů tvořil 101 žen a 83 mužů. Průměrný věk souboru byl $27,63 \pm 8,20$ let, průměrný věk žen $27,10 \pm 7,53$ let, průměrný věk mužů $28,27 \pm 8,96$ let. Z výsledku vyplývá, že 34% respondentů si myslí, že kouření či vapování pomáhá snižovat hmotnost. Obavy ze zvýšení tělesné hmotnosti po zanechání kouření uvedlo 27% respondentů. 31 respondentů zaznamenalo zvýšení tělesné hmotnosti po zanechání kouření a průměrný váhový přírůstek činil $3 \pm 4,16$ kg. Úbytek hmotnosti po zanechání kouření zaznamenalo celkově 7 respondentů a byl průměrně $5 \pm 2,56$ kg. U 36% respondentů došlo k nahrazení jídla nebo svačiny kouřením či vapováním. Z analyzovaných dat vyplývá, že ženy se více obávají zvýšení tělesné hmotnosti po zanechání kouření či vapování v porovnání s muži. Respondenti, kteří vapují elektronické cigarety či užívají zahřívající tabák kvůli variabilitě příchutí, zaznamenali nahrazení jídla nebo svačiny elektronickou cigaretou či zahřívajícím tabákem se stejnou pravděpodobností jako ostatní respondenti, kteří vapují nebo užívají zahřívající tabák.

Závěr: V naší práci bylo zjištěno, že respondenti považují kouření, vapování elektronických cigaret či užívání nahřívajícího tabáku za faktory, které ovlivňují tělesnou hmotnost. Byly též potvrzeny pohlavní rozdíly v obavách ze zvýšení hmotnosti po zanechání kouření - ženy se více obávají zvýšení tělesné hmotnosti po zanechání kouření či vapování než muži. Zároveň respondenti, kteří vapují EC nebo užívají zahřívající tabák kvůli variabilitě příchutí, zaznamenali stejnou pravděpodobnost nahrazování jídla nebo svačiny elektronickou cigaretou nebo zahřívajícím tabákem v porovnání s těmi, kteří vapují elektronické cigarety nebo užívají zahřívající tabák z jiných důvodů.

Klíčová slova: kouření, elektronické cigarety, zahřívající tabák, hmotnost, přírůstek na váze po zanechání kouření, obavy z váhového přírůstku po zanechání kouření.

